

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פ.

עין משפט
נר מצוה

בד א מ"ד מהלכות
רוח הלקה ו סמג
לאוין קסג:
מה ב מ"ה פ"א מהל' מקי
ממון הלקה י:
בד ג ד מ"ה שם הלקה יא
יב:
בד ה מ"ה שם הלקה יא
ופ"א מהל' איסורי
מוצח הלקה יב יג:

הקבוע למוצח כדאי' התם אצל בעלמא אמרינן דניכשנינהו דניינידן ומטעם זה היה אומר רבינו תם דנראה להמיר דרוסת האזכ צרוב דמעשים בכל יום דזאבים טורפין זה מן העדר דרועה מזיל הבהמה ושרינן לה אע"ג דבעלי חיים חשיבי וכן צרוב עופות דורסין אווין ותרגומין דמוטרינן והיכא דנעמד

צרובא דחייבין דפטרינן אפילו ניידי ולא אמרינן כל דפריש מרובא פריש לאו פטורין דמישחרו בהנאה קאמר אלא פטורין דלא אטרחהו צי דינא להורגם דכמימת בעלים כך מימת השור ועוד דלא לימי לאחלופי בחדם דבחדם כולי עלמא לא פליגי דפטריי תדע דלרבי יהודה אמאי כוספין אותן לכיפה ועבד דכר בעלי חיים ומקלקל חזירו וכיפתו אדרכה ליערפינהו בקופין וליקצרינהו אלא ודאי אחי לאחלופי בחדם ועבד היכירא וכן לרצנן עבדו היכירא דפטרינן לכו ולא חיישינן לתקלה אצל במתני' דזבחים חיישינן לתקלה טפי דאיכא כמה ספק איסורין לפי שהן מוקדשין כגון ו' רכב על גבי השור ובא חזירו ורכב (קדושין דף נה.) וסמיכה על גבי ראש גדי וטלה וחלב מוקדשין על גבי מכתו דשרי בשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאחמו (פסחים דף נד:) ועוד דאיכא איסור מעילה דהויד בעמילה במיתה הלכך כולן ימותו ואל תממה כיון דאיסורי הנאה יניחו הני דשמעתינן אמאי לא

תקינו בהו רצנן מיתה ומקינן להורגן וכי זקינן צ"ד להרוג כל איסורי הנאה הרי האזכ והארי דמוקי לה ר"ל) והוא שהמיתו ואסורין בהנאה ולא תקינו להו מיתה אלא אמרו כל הקודם להורגן וזה ופריך רבא היינו דקמני עלה אפילו אבא חלפתא ציניהן אלא אמר רבא שנים כו' ואפילו אבא חלפתא דלא תלינן ביה שהרג אצל בשוורים אותן שיש לתלות בהן שהרגו חייבין ומשום ובערת הרע מקרבך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחמת ופ"י דכולה הדיא שמעתא^א דממשמע שנאמר סקול יסקל איני יודע שהיא נבילה ונבילה אסורה באכילה מוכחת כן וסוגיא דפ"ב דקדושין (דף מ.) כל צפור טהורה לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו לרבות את הטמאה ופריך ואיפוך אלא ומשני לא מצינו בעלי חיים אסורין פירוש שלא יהו מותרין כששוחטין צר מאלו שעומדין והוקצו למזנות

ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח ליסחט ולאוסרה באכילה כדין שאר עופות עמאין דכתיבי בקרא ופריך (והאי) רובע ורובע דאיסורו מחיים פ"י דמחיים אסור לשוחטין ולהקרינן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אצל להדיטו שרי והרי רובע ורובע צדיק דמחיים אסורי דמחיים חל עליהן האיסור לישחט ואם שחטן אסורין אף אני אביא משולחת ומשני רוב צבלי חיים קאמרינן ורש"י דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגזיה ועבודה ואין כאן עיניו הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף מה.) וחס) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסקולו ועד דאין לו מכר^א (ואין) לו צעלים והלוקח אין יכול לזכות בו יותר משאר אדם אצל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמאי לערוקי לאנגוה וכי שחית ליה לאשר שנגמר דינו אסור באכילה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערבין (דף ק:) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוקרתה וזו גמר דינה אוקרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין צר וזו מיתתה אוקרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראה דלא נאסר מחיים מהא דתניא במרובה (ב"ק דף עא.) וספקר אלו נערות (כתובות דף נג:) גג שור הנסקל וטבחיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא ליתיה במכירה וקאמר ריש לקיש התם במרובה כל שישנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אצל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרובע עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אם היו בית דין מתעללין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו צעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעד שיש בו שם אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקבוע אלא היכא דפריש מאליו כגון בנמא ציד וכרי אצל אם נאסר בתערובת ופירש לא אמרינן מרובא פריש ואם יש בעד ספק דרוסה אפילו אחד צריצוא ימותו כולן תדע דטבעת של ע"ז שנתערבה צריצוא כולן אסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב ושמואל^א אי אוקרת או לא אצל בהדיא גופא לא פליגי דכ"ע מודו דאסריא וכל איסורי הנאה שפירשו מתערבות אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקבוע ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש לישב דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכשנינהו וניינידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ירעו עד שיסתאבו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ירעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמר ברובע ונרבע ירעו ולכשיסתאבו יפדם וישחטו ויאכלו מטעם כל דפריש מרובא פריש וי"ל דלא עבדינן תקנה ברעיה כיון דלאחר רעיה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: **ואחרים** באחרים ב'. הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר ספק ספקא דהך ברייתא כר' יהודה אחי' ובפ' התערבות (זבחים דף עז. עט.) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספקא אפילו בשאר איסורין אצל במתני' דכל הכללים (ע"ז מט.) ובמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות באחרות מדפריך צפ' התערבות על שמואל דאסר ספק ספקא מבדייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיייר שנתערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספקא וגרם נמי התם ואחרות באחרות וכו"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי צ' פעמים אינטרין משום דאיכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות (דף טו.) דבעי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גירדתא אפילו גדולה כאלטוביא: אלא

אי הכי הא דמני עלה וכו'. צין לריש לקיש צין לשמואל קא מותיב. אי הכי דהני אחרים דמתני' דרואחים קאמר והאי רוחא שנתערב בהוכר ולבסוף נתערב קאמר הא דמני עלה צברייתא הכי רוחא שנתערב באחרים כולן פטורין אמר רבי יוסי אפילו אבא חלפתא ציניהן כולן פטורין מאי אפילו דקאמר ר' יוסי:

אלא אמר רבא. בשלא הוכר לצית דין קאמר כגון שנים עומדין ויאל חך מציניהם ואין יודעין אי זה מהן זרקו שניהם פטורין אמר רבי יוסי אפילו אבא חלפתא ציניהם שהכל יודעין שהוא חסיד ולא זרקו לא מחייבין לאדיר משום הא חזקה ובהא אפילו רבי יהודה מודה ורבי יהודה דאמר כונסין אותן לכיפה לא עלה קאי אלא הכי קאמר ת"ק וחסורי מחסרה מתני' והכי קמני ושור שנגמר דינו וכו' סוקלין אותו דהא על כרחיך כולוה אסורי בהנאה ואין הפסד לצעלים בסקילה הלכך סוקלין אותו כד שמתקיים מלות סקילה במחויב בה: **כונסין אותן לניפה.** שא"צ לסוקלין שלא להטריח צ"ד אלא כונסין אותן בחדר והם מתים ברעב: **והפניא.** בניחותא: **ולדה מוסר.** לקמן מפרש לה: **ולדה אסור.** דעובר ירך אמו הוא וגם הוא נאסר בגמר דין אמו: **והאמר רבא וד הנוגחם אסור.** הקרבה כגון שנגחם על פי עד אחד או על פי הצעלים דמתסרר

לגבוה ולא להדיטו הלכך על כרחיך שמעינן מדברא דהיכא דאית עדים אסור אף להדיטו וצריך לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דת"ק דמני וולדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דאי בשלא צא לצ"ד מאי איריא ולדה אפילו אמו נמי אם לא נגמר דינה לא מתסרר וכי אינטרין תנא למיתני מותר הכי אשמעינן דאין זקוק להציאה לצ"ד קאמר ותיבתא דרבא: **אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה.** דהיינו צין נגיחה לגמר דין דלא הוה ודלא בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין ולא נגמר דינה **עיברה וילדה.** דנולד מן האיסור אסור אע"ג דלא הוה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא הוא בתמורה (דף נא.)^א מאי

איכא ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח ליסחט ולאוסרה באכילה כדין שאר עופות עמאין דכתיבי בקרא ופריך (והאי) רובע ורובע דאיסורו מחיים פ"י דמחיים אסור לשוחטין ולהקרינן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אצל להדיטו שרי והרי רובע ורובע צדיק דמחיים אסורי דמחיים חל עליהן האיסור לישחט ואם שחטן אסורין אף אני אביא משולחת ומשני רוב צבלי חיים קאמרינן ורש"י דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגזיה ועבודה ואין כאן עיניו הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף מה.) וחס) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסקולו ועד דאין לו מכר^א (ואין) לו צעלים והלוקח אין יכול לזכות בו יותר משאר אדם אצל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמאי לערוקי לאנגוה וכי שחית ליה לאשר שנגמר דינו אסור באכילה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערבין (דף ק:) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוקרתה וזו גמר דינה אוקרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין צר וזו מיתתה אוקרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראה דלא נאסר מחיים מהא דתניא במרובה (ב"ק דף עא.) וספקר אלו נערות (כתובות דף נג:) גג שור הנסקל וטבחיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא ליתיה במכירה וקאמר ריש לקיש התם במרובה כל שישנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אצל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרובע עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אם היו בית דין מתעללין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו צעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעד שיש בו שם אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקבוע אלא היכא דפריש מאליו כגון בנמא ציד וכרי אצל אם נאסר בתערובת ופירש לא אמרינן מרובא פריש ואם יש בעד ספק דרוסה אפילו אחד צריצוא ימותו כולן תדע דטבעת של ע"ז שנתערבה צריצוא כולן אסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב ושמואל^א אי אוקרת או לא אצל בהדיא גופא לא פליגי דכ"ע מודו דאסריא וכל איסורי הנאה שפירשו מתערבות אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקבוע ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש לישב דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכשנינהו וניינידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ירעו עד שיסתאבו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ירעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמר ברובע ונרבע ירעו ולכשיסתאבו יפדם וישחטו ויאכלו מטעם כל דפריש מרובא פריש וי"ל דלא עבדינן תקנה ברעיה כיון דלאחר רעיה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: **ואחרים** באחרים ב'. הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר ספק ספקא דהך ברייתא כר' יהודה אחי' ובפ' התערבות (זבחים דף עז. עט.) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספקא אפילו בשאר איסורין אצל במתני' דכל הכללים (ע"ז מט.) ובמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות באחרות מדפריך צפ' התערבות על שמואל דאסר ספק ספקא מבדייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיייר שנתערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספקא וגרם נמי התם ואחרות באחרות וכו"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי צ' פעמים אינטרין משום דאיכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות (דף טו.) דבעי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גירדתא אפילו גדולה כאלטוביא: אלא

א) תמורה ל: ע"ז כד.
ב) [ע"ז מט. פסחים כו.
חולין נח. תמורה לא.
ג) [ש"ך לע"ז, ד] [משילה
יט:]. (ס) [לעיל טו:].
ד) [פסחים כב: קדושין ט:
ב"ק מה:]. (ז) [ז"ל והא.
ח) [ז"ל דאין, ט] [זבחים
עד:].

מוסף רש"י

ולד הנוגחת אסור. פרה שנגח ישראל כשהיא מעוברת ומת, ולדה פסול לקרין, היא וולדה נגחור. ומוגה שגח בעד אחד או ע"פ העולם שהודו מעמין ואין עדים בדבר חיט נסקל, ואמרינן בתורת הכהנים מן האלן להוציא את המוקדה, ומן האלן י"י ימירה להוציא את הטמא (ע"ז כד.). זה ודה גורם. הוכר שגח על בהמה זו והיא גרמו לולד בינה, והרי גרמיה איסור ויתר, דלכיו מותר ואמו אסורה (תמורה ז:).